

La rasadora(ALDC, IV, 854. La *rasadora* de la mesura)

El ‘bastó emprat per a arrasar mesures d’àrids’ coneix, amb majoria aclaparadora, der. de (*ar*)*rasar* i *raure*. *Rasador* és un der. de *rasar* 62 (cf. *enrasar* 63, *palo de rasar* 158) amb el suf. *-ador*, format sobre *ras* < llat. RASU, part. de RADERE ‘gratar, treure gratant; raspar; afaitar’ (cf. *rasera* 93, amb el suf. *-era*). Presenta les var. *rasaor* 183, amb pèrdua de *-d-*, *radedor* 100, *rededor* 94, amb assimilació de la [z] a la *-d-* següent, *radeor* 190, amb pèrdua de la *-d-* del sufix, *redor* 178, amb reducció del hiat; *raedor*, metàtesi de *radeor*, *rauedor* 108, amb *-u-* antihiàtica, potser procedent de *raure*, *raguedor* 99, amb *-g-* antihiàtica, aquests darrers probablement formats sobre l’ant. *raer*; *raïador* 83, 84, 87, 99 haurà rebut l’atracció de *raiar*, com *rallador* 97 i *ralladora* 144, 145, de *ra(t)llar*. Notem la var. protètica *arrasador*, der. de *arrasar* (cf. *fusta per arrasar* 60), formada a partir de la locució *a ras*, com *arrasadora* 76, 150 (var. *arrasaora* 175, 185) enfront de *rasadora*, amb les var. *rasadura* 9, del ross., *rasaora* 169, 171, 173, 174, 182, 184, amb pèrdua de *-d-*; les formes *radedora* 134, *raedora* 101, 124, 130-132, 135-137, 142 i la metatètica *readora* 123, 126 deuen procedir de l’ant. *rader*, *raer* (< llat. RADERE). *Rasora* és el femení de *rasor* (< llat. RASORIUM), amb les var. *raora* 64, 65, 120, 121, amb pèrdua de la [z], i *raïra*, amb canvi [o] > [u] en ross.; *rasura* 97 sembla influït per *mesura*, amb els der. *rasuradora* 92; en canvi, *rauradora* 66, 127, i *arraurador* 69 (var. *arragurador* 90, amb *-g-* antihiàtica) semblen der. de l’ant. *raure*. *Raola* 104 és der. de *rasola*, de *ras* (o *rasa*), amb la var. *reola* 113, 114, 117, el seu dim. *reoleta* 117 i la forma *regola* 110, 112 amb *-g-* antihiàtica.

Els altres significants depenen del concepte de:

- 1) ‘matèria’: *boix* (< BUXUM ‘boix; objecte de boix, baldufa, flauta’), metonímia basada en el nom de la planta de la fusta de la qual s’ha fet la rasadora (però per a Coromines, aquest *boix*, que en men. és ‘mà de morter’, seria una metàfora de *boix* ‘membre viril’, postverbal de *boixar* ‘practicar el coit’ [DECat]); *madereta* 160, 162, dim. de *madera* ← cast.;
- 2) ‘aplanar’: *aplanador* 59, der. de *pla* (< PLANUM); *arranador* 147, der. de *arranar*, d’un antic *randa* ‘marge, vola’, afí al germ. RAND ‘vora, cantell’; *tallador* 160, der. de *tallar* (< llat. vg. TALEARE); *rasqueta* 115, der. de *rascar* (< *RASICARE); *rasplet* 7, dim. de *rascle*, postverbal de *rasclar* (< *RASICULARE o de *rascar* < *RASICARE × *asclar*); *rastra* 172, femení de *rastre* (< llat. RASTRUM);
- 3) ‘pal’: *pal* 3 (< PALUS), *palo* 164, 166, 179, *palo de rasar* 158 ← cast., *palet* 155, 162, 165; *bastó* 34, 96, d’origen fosc, probablement preromà; *barra* 143 (der. *barreta* 141, 145, 153, *barrot* 103), d’ètim incert; *totx* 93, importació del cast. o arag. *tocho*; *broc* 4, 24, der. de ‘punta de branca’, del llat. vg. *BRŌCCUS ‘dit de la persona de dents prominents’; *piló* 186, der. de *pila* (< llat. PĪLA), des de ‘peça gruixuda de fusta’; *rodillo* 140 ← cast.

Rabassador 38 sembla un *rasador* modificat per atracció formal de *rabassa*.

No apareixen àrees diferenciades, car *rasador/ arrasador*, *rasadora/ arrasadora* s’estenen per tot el domini, tret de *raïra*, propi del ross., i *boix*, característic del men.

Són mots normatius *arrasador* i *rasadora*, des del DG₁, 1932.